

ฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตำบลหนองลาด

อำเภอเมืองสกลนคร

จังหวัดสกลนคร

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ประวัติความเป็นมา

ตำบลหนองลาด แต่เดิมอยู่ในการปกครองของตำบลขมิ้น อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร และได้แยกออกมาเป็นตำบลหนองลาด เมื่อวันที่ ๑๒ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลหนองลาด เมื่อวันที่ ๒๒ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๐ และได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลหนองลาด เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

๑. สภาพทั่วไป

เทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัดสกลนคร เป็นที่ราบลุ่ม เส้นรุ้งที่ ๑๗ องศา ๑๙ ลิปดา ๓๙.๗๒ ฟลิปดา และเส้นแวงที่ ๑๐๔ องศา ๒ ลิปดา ๑๘.๕๔ ฟลิปดา มีขนาดพื้นที่ประมาณ ๓๔.๓๓ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๒๑,๔๕๘ ไร่ ตั้งอยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเลโดยเฉลี่ย ๑๗๐ เมตร อยู่ห่างจากจังหวัดสกลนครประมาณ ๓๕ กิโลเมตร

๑.๑ ที่ตั้ง ตำบลหนองลาด มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

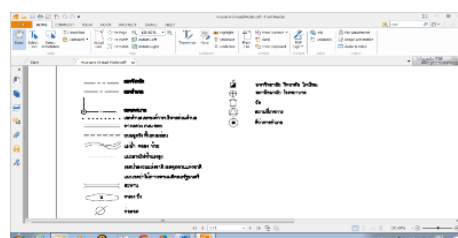
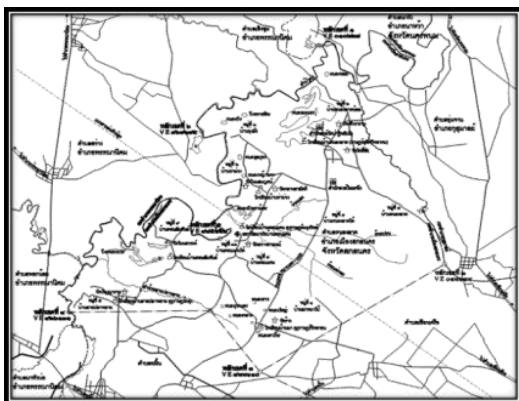
- ทิศเหนือ มีอาณาเขตติดต่อกับ อำเภอกุสุมาลย์
- ทิศใต้ มีอาณาเขตติดต่อกับ ตำบลขมิ้น
- ทิศตะวันออก มีอาณาเขตติดต่อกับ ตำบลเชียงเครือ
- ทิศตะวันตก มีอาณาเขตติดต่อกับ อำเภอพรรณานิคม

๑.๒ เนื้อที่ ตำบลหนองลาดมีพื้นที่โดยประมาณ ๒๑,๔๕๘ ไร่ หรือประมาณ ๓๔.๓๓

ตารางกิโลเมตร

๑.๓ ภูมิประเทศ พื้นที่ของตำบลหนองลาดบางส่วนติดกับลำน้ำอูน มีหนองน้ำขนาดใหญ่หลายแห่ง เช่น หนองลาด ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ บ้านหนองลาดน้อย และบ้านหนองลาด หมู่ที่ ๗ หนองเบน ตั้งอยู่หมู่ที่ ๙ บ้านดอนสัมพันธ์ มีเนื้อที่ ประมาณ ๗๙ ไร่ หนองหอย ตั้งอยู่หมู่ที่ ๙ บ้านดอนสัมพันธ์ มีเนื้อที่ ประมาณ ๕๐ ไร่ หนองหวายลิ้มใหญ่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ บ้านท่าม่วง มีเนื้อที่ประมาณ ๒๑๒ ไร่ สภาพทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม พื้นดินทั่วไปส่วนมากเป็นหินลูกรัง

แผนที่แสดงอาณาเขตตำบลหนองลาด

สัญลักษณ์

วัด มีจำนวน ๑๔ แห่ง

ลำดับที่	ชื่อวัด	หมู่ที่	หมายเหตุ
๑.	วัดศรีมงคล	๑	
๒.	วัดโนนสมบูรณ์	๒	
๓.	วัดป่าวังหัวเมย	๒	
๔.	วัดกลางสามัคคี	๓	
๕.	สำนักสงฆ์แทนทองวาราราม	๔	
๖.	วัดสว่างอารมณ์	๔	
๗.	วัดศรีปัญญาาราม	๕	
๘.	สำนักสงฆ์สว่างบุญวาราม	๕	
๙.	วัดศรีวนาราม	๖	
๑๐.	สำนักสงฆ์อรุราช	๗	
๑๑.	วัดโพธิ์ชัย	๘	
๑๒.	วัดโนนสวรรค์	๙	
๑๓.	วัดป่าบ้านดอนสัมพันธ์	๙	
๑๔.	วัดป่าโนนคะนิง	๒	

สถานที่ท่องเที่ยวของตำบล (โบราณสถาน/โบราณวัตถุ/แหล่งท่องเที่ยว/แหล่งเรียนรู้ ฯลฯ)

แหล่งเรียนรู้ ได้แก่

- ๑) ศูนย์การเรียนรู้ด้านเกษตรป่าครอบครัว บ้านหนองลาดใต้ หมู่ที่ ๘
- ๒) ศูนย์การเรียนรู้ด้านบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมู่ที่ ๘
- ๓) ศูนย์การเรียนรู้ด้านเกษตรผสมผสาน สวนมะนาวแก้ว หมู่ที่ ๑๐
- ๔) ศูนย์การเรียนรู้ด้านโคก หนอง นา หมู่ที่ ๙
- ๕) ศูนย์การเรียนรู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว หมู่ที่ ๓

ข้อมูลด้านการบริหารตำบลหมู่บ้าน

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	หมู่ที่	โทรศัพท์
๑	นายอลงกรณ์ รัตนโกเศศ	นายกเทศมนตรีตำบลหนองลาด	๘	
๒	นายคมกฤษ เทียมโคกกรวด	รองปลัดเทศบาล		-
๓	นางกรมฤดี บุรีแสง	ผู้ใหญ่บ้าน	๑	๐๘๐-๗๕๓๐๒๓๕
๔	นายเนติ สิงวงษา	ผู้ใหญ่บ้าน	๒	๐๘๕-๗๔๔๑๓๘๘
๕	นายพนัด พันดา	ผู้ใหญ่บ้าน	๓	๐๘๗-๒๑๔๔๓๐๑
๖	นางวิวัฒน์ชัย เล็กอ่อน	ผู้ใหญ่บ้าน	๔	๐๖๕-๓๑๗๓๔๓๘
๗	นายสมพร ลุนจักร	ผู้ใหญ่บ้าน	๕	๐๘๗-๙๕๐๐๕๐๔
๘	นายเสมียน แก่นจำปา	ผู้ใหญ่บ้าน	๖	๐๘๒-๘๕๒๖๓๒๐
๙	นายพูล สุขใจ	ผู้ใหญ่บ้าน	๗	๐๘๙-๒๗๙๒๖๓๗
๑๐	นายไชยวิสิทธิ์ บุตรจันทร์	กำนันตำบลหนองลาด	๘	๐๘๖-๓๒๕๖๐๓๑
๑๑	นายเรืองศิลป์ แสนภูวา	ผู้ใหญ่บ้าน	๙	๐๖๑-๕๗๖๙๔๘๕
๑๒	นายคำหล้า คุรุฑำคำ	ผู้ใหญ่บ้าน	๑๐	๐๘๗-๒๒๖๒๗๙๗

ทะเบียนราษฎรชาวบ้าน

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	โทรศัพท์	องค์ความรู้
๑.	นายสมหมาย มุลสาโคตร	ม. ๑		หมอสุนไพโร
๒.	นายไคร้ บุตรดีอ้วน	ม.๒		ช่างตีเหล็ก
๓.	นางถนอน พันดา	ม.๓		จักรสานหมวกใบตาล
๔.	นางบัวลอน นาดา	ม.๔		หมอเหยา
๕.	นายบัวเขียว ศรีสุทัศน์	ม.๕		จัดทำไม้กวาด
๖.	นางสาววาริ แสนสุริวงค์	๑๙๒ ม.๗		แม่จ๋า
๗.	นายไทย อุปละ	๓๕ ม.๘		ศาสนาพิธี หมอสูตร
๘.	นายสมร สิทธินาม	๙๐ ม.๘		หมอสูตรขวัญ
๙.	นางเสิน คำโคตร	๓๐ ม.๙		หมอเป่าพื้นบ้าน
๑๐.	นางเวช แก้วมุกดา	๑๗ ม. ๔		ทอผ้าฝ้ายมัดหมี่
๑๑.	นางคำปลิว สอนสมนึก	๔๕ ม.๕		การทอผ้าคราม
๑๒.	นางดอน สายคำภา	๑๔ ม.๖		ทอผ้าคราม
๑๓.	นางก้าน บุตรจันทร์	ม.๘		จักรสานกระติบข้าว
๑๔.	นายสง่า บุตรจันทร์	ม.๘		ราษฎรชาวบ้าน

ข้อมูลปฏิทินกิจกรรมประจำปี

วัน/เดือน/ปี ที่จัดกิจกรรม	ชื่องานประเพณี	สถานที่จัดกิจกรรม	รายละเอียดกิจกรรม (โปรดระบุความเป็นมา/ ความสำคัญ อย่างย่อและกิจกรรม)	บุคคล/หน่วยงานที่ รับผิดชอบ (โปรดระบุให้ ชัดเจน)	โทรศัพท์
มกราคม	งานทำบุญขึ้นปีใหม่	ทั้ง ๑๐ หมู่บ้าน	ทำบุญตักบาตร ฟังพระธรรมเทศนา	คณะกรรมการ หมู่บ้าน	
กุมภาพันธ์	ขึ้น ๓ ค่ำ บุญเบิกบ้าน	หมู่ที่ ๑ - ๑๐	ผูกข้อต่อแขนผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน	คณะกรรมการ หมู่บ้าน	
มีนาคม - เมษายน	บุญมหาชาติ	หมู่ที่ ๔,๑๐,๗,๘	ทำบุญตักบาตร ฟังธรรมเทศนา แก่พระเวสสันดร	คณะกรรมการ หมู่บ้าน	
๑๓ - ๑๕ เมษายน	บุญสงกรานต์	ทั้ง ๑๐ หมู่บ้าน	ทำบุญตักบาตร สรงน้ำพระ และ รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ	คณะกรรมการ หมู่บ้าน	
๑๖ เมษายน	วันผู้สูงอายุ	เทศบาลตำบลหนองลาด	ทำบุญตักบาตร สรงน้ำพระ และ รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ	เทศบาลตำบลหนอง ลาด	๐๔๒-๗๐๔๘๑๔
เมษายน - มิถุนายน	บุญบั้งไฟ	หมู่ที่ ๖	ทำบุญตักบาตร ขบวนแห่บั้งไฟ จุดบั้งไฟ	คณะกรรมการ หมู่บ้าน	

กรกฎาคม	บุญเข้าพรรษา	ทั้ง ๑๐ หมู่บ้าน เทศบาลตำบลหนองลาด	ทำบุญตักบาตร ฟังธรรมเทศนา	คณะกรรมการ หมู่บ้าน,เทศบาล ตำบลหนองลาด	
สิงหาคม	บุญข้าวประดับดิน	ทั้ง ๑๐ หมู่บ้าน	ห่อข้าวปลาอาหาร ๙ ห่อ เพื่อจัด วาง (หยาย)บริเวณวัด เพื่ออุทิศ ให้บิดามารดา ปู่ย่าตายาย ตอน ใกล้รุ่ง ทำบุญตักบาตร ฟังธรรม เทศนา	คณะกรรมการ หมู่บ้าน	
กันยายน	บุญข้าวสาก	ทั้ง ๑๐ หมู่บ้าน	ห่อข้าวปลาอาหาร ๑๐ ห่อ เพื่อ จัดวาง (หยาย) ไร่นา อุทิศให้แม่ โสมขก แม่ธรรณี ทำบุญตักบาตรฟัง ธรรมเทศนา	คณะกรรมการ หมู่บ้าน	
ตุลาคม	บุญออกพรรษา หน้ากฐิน	ทั้ง ๑๐ หมู่บ้าน	ทำบุญตักบาตร ฟังธรรมเทศนา	คณะกรรมการ หมู่บ้าน	
พฤศจิกายน	ประเพณีลอยกระทง	เทศบาลตำบลหนองลาด	ทำบุญตักบาตร ลอยกระทง	เทศบาลตำบล หนองลาด	
ธันวาคม	บุญประทายเป็นข้าวเปลือก	ทั้ง ๑๐ หมู่บ้าน	รวมข้าวเปลือกทุกบ้านที่วัด สูตรขวัญข้าวทำบุญ ตักบาตร ฟังธรรมเทศนา	คณะกรรมการ หมู่บ้าน	

ส่วนที่ ๒
ศักยภาพของชุมชน

๑. กำหนดจุดเด่นหรือจุดแข็งของตำบล (บอกถึงสิ่งที่มีและเห็นว่าเด่นในชุมชนทั้งด้านบุคคล/กลุ่ม, สิ่งแวดล้อม, ภูมิปัญญา, วัฒนธรรมประเพณี, และสิ่งอื่น ๆ เป็นปัจจัยภายในชุมชนเอง)

๑) จุดเด่นด้านบุคคล (ทุนด้านทรัพยากรบุคคล)

ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	บ้านเลขที่	โทรศัพท์	ลักษณะเด่น
๑.	นายสมหมาย มุลสาโคตร	๖๑	ม. ๑		หมอสุนไพรร
๒.	นายพุทธ เล็กอ่อน	๕๓	ม. ๒		ปราชญ์ชาวบ้าน
๓.	นายวิจิตร แสนภูวา	๕๖	ม. ๓		ช่างตีดกระจก
๔.	นางเวช แก้วมุกดา	๖๘	ม. ๔		ทอผ้าฝ้ายมัดหมี่
๕.	นายบัวเขียว ศรีสุทัศน์	๗๔	ม. ๕		จัดทำไม้กวาด
๖.	นายอ่าง จันลา	๖๕	ม. ๖		หมอเป่าพื้นบ้าน
๗.	นางสาววารีย์ แสนสุริวงค์	๗๑	ม. ๗		แม่จ๋า
๘.	นายไทย อุปละ	๘๒	ม. ๘		ศาสนาพิธี หมอสูตร
๙.	นายสมร สิทธินาม	๗๒	ม. ๘		หมอสูตร
๑๐.	นายจินดา ศรีวะสุทธิ์	๗๐	ม. ๖		ไวยว้จกรวัด

๒) จุดเด่นด้านทรัพยากรธรรมชาติ (ทุนด้านทรัพยากรธรรมชาติของหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น แหล่งน้ำ/ป่า/สถานที่ท่องเที่ยว สาธารณะและการใช้ประโยชน์)

ชื่อแหล่งทรัพยากร	ลักษณะการใช้ประโยชน์
หนองลาด	เป็นแหล่งทำมาหากิน จับปลา ใช้ในการเกษตร
หนองเบน	เป็นแหล่งทำมาหากิน จับปลา ใช้ในการเกษตร
หนองหวาย	เป็นแหล่งทำมาหากิน จับปลา ใช้ในการเกษตร
ป่าไม้	เป็นแหล่งทำมาหากิน เก็บเห็ด เก็บผักหวาน เก็บหอย หน่อไม้

๓) จุดเด่นด้านภูมิปัญญาชุมชน สินค้า OTOP

ประเภทภูมิปัญญา	ชื่อ-สกุล และที่อยู่ของเจ้าของภูมิปัญญา	ประโยชน์ต่อชุมชนในด้านใด
ทอผ้าย้อมคราม	นางคำปลิว สอนสมนึก	สร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์
ทอผ้าย้อมคราม	นางดอน สายคำภา	สร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์
จักรสานกระติบข้าว	นายโสพรรณ ก้อมอ่อน	สร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์
จักรสานหมวกใบตาล	นายถนออน พันดา	สร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์

๔) จุดเด่นด้านประเพณี/วัฒนธรรม/กฎ ระเบียบ / ค่านิยมและความสัมพันธ์ของชุมชน (เป็นลักษณะของพื้นที่หล่อหลอมจากประสบการณ์ของรุ่นสู่รุ่น เป็นสำนึกร่วมของคนในชุมชนที่สร้างขึ้นมากเพื่อกำกับดูแลชุมชนให้ดำเนินชีวิตไปตามระบบคุณค่าแนวคิดของชุมชนนั้น ๆ เป็นกฎของหมู่บ้าน)

ประเพณี/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ต้องทำอะไรบ้าง
งานทำบุญขึ้นปีใหม่	- เพื่อเสริมความเป็นสิริมงคลแก่คนในชุมชน	- ทำบุญตักบาตร ฟังธรรม - สสูตรขวัญ ผูกข้อมือ
ขึ้น ๓ ค่ำ บุญเปิดข้าว	- เพื่อเสริมสร้างความรักสามัคคีกันในความครอบครัว	- ทำบุญตักบาตร ฟังธรรม - สสูตรขวัญ ผูกข้อมือ
บุญมหาชาติ	- เพื่อเสริมสร้างความรักสามัคคีกัน	- ทำบุญตักบาตร - แห่พระเวสสันดร - ฟังธรรมเทศนา
บุญสงกรานต์	- เพื่อเสริมสร้างความรักสามัคคีกัน	- ทำบุญตักบาตร ฟังธรรม - สสูตรขวัญ ผูกข้อมือ
วันผู้สูงอายุ	- เพื่อส่งเสริมขวัญกำลังใจผู้สูงอายุภายในตำบล	- สรงน้ำพระ - รดน้ำดำหัว
บุญบั้งไฟ	- เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของชุมชน	- ทำบุญตักบาตร ฟังธรรม - แห่บั้งไฟ - จุดบั้งไฟ
แห่เทียนเข้าพรรษา	- เพื่อสืบสานวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา	- ทำบุญตักบาตร ฟังธรรม - แห่เทียน - ถวายเทียน
บุญข้าวประดับดิน	- เพื่อสืบสานวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของชุมชน	- ทำบุญตักบาตร ฟังธรรม - หายห่อข้าวประดับดิน
บุญข้าวสาก	- เพื่อสืบสานวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของชุมชน	- ทำบุญตักบาตร ฟังธรรม - หายห่อข้าวสาก
บุญออกพรรษา หน้าบุญกฐิน	- เพื่อสืบสานวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา	- ทำบุญตักบาตร ฟังธรรม
ประเพณีลอยกระทง	- เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของชุมชน	- ทำบุญตักบาตร ฟังธรรม - ลอยกระทง
บุญประทายเป็นเปลือก	- เพื่อสืบสานวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของชุมชน	- ทำบุญตักบาตร ฟังธรรม - สสูตรขวัญข้าว

๒. จุดอ่อนของตำบล (บอกลักษณะจุดอ่อนหรือจุดด้อยของชุมชนด้านต่าง ๆ เป็นปัจจัยภายในชุมชน)

เรื่องที่เป็นจุดอ่อน	มีผลกระทบต่อชุมชนอย่างไร	ควรจะทำอย่างไร
- ดิน เป็นดินทรายผสมลูกรัง	- การเพาะปลูก ไม่ค่อยได้ผล	- นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้
- สารเคมีในการเกษตร	- ต้นทุนการผลิตสูง	- นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้
- น้ำ	- พื้นที่บางส่วนอยู่ไกลแหล่งน้ำ ทำให้ขาดแคลนน้ำ	- สร้างระบบน้ำเพื่อเกษตร

๓. โอกาสของตำบล (เป็นปัจจัยภายนอกชุมชนที่จะส่งเสริมและสร้างโอกาสให้ชุมชนสามารถพัฒนาได้)

เรื่องที่เป็นโอกาส	มีผลกระทบต่อชุมชนอย่างไร	ชุมชนควรสร้างโอกาสอย่างไร
ชลประทาน ทำการขุดลอกหนองลาด และทำระบบคลองส่งน้ำเพื่อการเกษตร	- สามารถทำการเกษตรได้ทุกฤดูกาล	- วางแผนการผลิตกิจกรรมการเกษตรในพื้นที่ชลประทานให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๔. ข้อจำกัดของตำบล (เป็นปัจจัยภายนอกและเป็นเงื่อนไขที่จะทำให้การพัฒนาตำบลไม่บรรลุเป้าหมาย)

ข้อจำกัด	มีผลกระทบต่อชุมชนอย่างไร	จะแก้ไขข้อจำกัดอย่างไร
เทศบาลตำบลหนองลาด มีงบประมาณสนับสนุนการอาชีพจำกัด	- แผนชุมชน ดำเนินอาชีพไม่ใช้งบการสนับสนุน	๑. ส่งเสริมรายบุคคลที่มีความพร้อมก่อน ๒. เสนอขอรับงบประมาณจากแหล่งอื่น

ด้านการเกษตร

พื้นที่ตำบลหนองลาด ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม ทำนา ทำไร่ สวน และเลี้ยงสัตว์ พื้นที่เป็น
โคกป่าไม้เต็งรัง หินลูกรัง พื้นส่วนหนึ่งเป็นหนองน้ำ หนองลาด หนองหวาย หนองเบน หนองไหล ตัดลำนํ้าอูน
และป่าไผ่

ด้านหัตถกรรม

พื้นที่ตำบลหนองลาด มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาด้านหัตถกรรม ส่งเสริมอาชีพของคนในชุมชน งานจักสานกระติบข้าวเหนียว งานจักสานหมวกใบตาล งานทอผ้าฝ้ายมัดหมี่ ทอผ้าย้อมคราม งานจักสานตะกร้าไม้ไผ่ การผ่าไม้กับแก้ว (ไม้ชิงตุงแก)

ด้านการแพทย์แผนไทย

พื้นที่ตำบลหนองลาด มีหน่วยงานสาธารณสุขให้บริการด้านสาธารณสุขแก่ราษฎรในพื้นที่ตำบลหนองลาด ทั้ง ๑๐ หมู่บ้าน จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ ๑. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองลาดใต้ ให้การดูแลประชาชน บ้านท่าม่วงหมู่ที่ ๒, บ้านทุ่งมั่ง หมู่ที่ ๓, บ้านหนองลาดน้อย หมู่ที่ ๖, บ้านหนองลาด หมู่ที่ ๗ และบ้านหนองลาดใต้ หมู่ที่ ๘ ๒. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองลาดใต้ ให้การดูแลประชาชน บ้านดอนแคน หมู่ที่ ๔, บ้านดอนแคนใต้ หมู่ที่ ๑๐, บ้านนาหมาป่า หมู่ที่ ๑, บ้านดอนสัมพันธ์ หมู่ที่ ๙, บ้านสายปลาหลาย หมู่ที่ ๕ ราษฎรในพื้นที่ยังมีความเชื่อในการรักษาโรคด้วยยาสมุนไพร และมนต์ไสยศาสตร์ และการรักษาด้วยพิธี การรำผีฟ้า (พิธีเหยา) ซึ่งเมื่อมีรักษาด้วยการแพทย์แผนปัจจุบันไม่หาย หาสาเหตุไม่เจอชาวบ้านจึงต้องอาศัยการรักษาด้วยวิธีทางไสยศาสตร์ ที่พึ่งทางใจ

ปราชญ์ชาวบ้านด้านการแพทย์แผนไทย

๑. นายสมหมาย มูลสาโคตร	บ้านนาหมาป่า หมู่ที่ ๑	องค์ความรู้ด้าน หมอยาสมุนไพรหรือยารากไม้
๒. นายอ่าง จันลา	บ้านหนองลาดน้อย หมู่ที่ ๖	องค์ความรู้ด้านหมอเป่ามนต์
๓. นางบัวลอน นาดา	บ้านดอนแคน หมู่ที่ ๔	องค์ความรู้ด้าน หมอเหยาหรือผีหมอ
๔. นางบุญมี แสนภูวา	บ้านหนองลาดใต้ หมู่ที่ ๘	องค์ความรู้ด้านหมอยาสมุนไพรหรือยารากไม้
๕. นายเสริม คำโคตร	บ้านดอนสัมพันธ์ หมู่ที่ ๙	องค์ความรู้ด้านหมอเป่ามนต์
๖. นายวงศ์ ชูเลิศ	บ้านหนองลาดน้อย หมู่ที่ ๖	องค์ความรู้ด้านหมอเป่ามนต์
๗. นางถนอม สุขใจ	บ้านหนองลาด หมู่ที่ ๗	องค์ความรู้ด้านหมอนวดแผนไทย

ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

พื้นที่ตำบลหนองลาด มีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นทุ่งนา ล้อมด้วยป่าโคกตามหัวไร่ปลายนา ป่าไม้เต็งรัง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นดินทราย ผสมหินลูกรัง พื้นที่บางส่วนเป็นหนองน้ำตามธรรมชาติ เช่น หนองลาด หนองเบน หนองไหล หนองหมากแฉว และพื้นที่บางส่วนหนึ่งติดลำน้ำอูน เช่น บ้านสายปลาหลาย หมู่ที่ ๕ บ้านดอนแคน หมู่ที่ ๑๐ บ้านท่าม่วง หมู่ที่ ๒ มีการบริหารจัดการทรัพยากรทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของคนในชุมชนอย่างรู้คุณค่า มีการจำกัดพื้นที่อนุรักษ์พันธุ์ปลาธรรมชาติ ในพื้นที่ห้วยปากตอน เขตรอยต่อระหว่างหนองลาดกับลำน้ำอูน มีการออกกฎหมายจับปลาในพื้นที่ดังกล่าว เพื่อให้ปลาสายพันธุ์ธรรมชาติ ได้วางไข่ขยายพันธุ์ มีการกฎปรับสินไหมกับผู้กระทำผิดและมีคณะกรรมการเฝ้าระวัง

รายชื่อปราชญ์ชาวบ้าน					
ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้	ชื่อศูนย์การเรียนรู้	เบอร์โทรศัพท์
๑	นางประกายแก้ว แก้วดี	๑๐	เกษตรผสมผสาน	มะนาวแก้ว	๐๘๕-๖๔๕๗๙๗๑
๒	นายโสพรรณ ก้อมอ่อน	๘	เกษตรอินทรีย์	ป่าครอบครัว	๐๘๙-๙๖๔๕๖๖๖
๓	นายสุริยันต์ สิทธินาม	๘	กสิกรรมธรรมชาติ	ไร่พอเพียง	๐๙๔-๕๔๖๕๕๑๙
๔	นางพลสวัสดิ์ อุปรีย์	๙	เกษตรผสมผสาน	โคก หนอง นา	๐๘๓-๓๕๒๔๐๑๒

ด้านศิลปกรรม

พื้นที่ตำบลหนองลาด ประกอบด้วย บ้านนาหมาป่า หมู่ที่ ๑ บ้านท่าม่วง หมู่ที่ ๒ บ้านทุ่งมั่ง หมู่ที่ ๓ บ้านดอนแคน หมู่ที่ ๔ บ้านสายปลาหลาย หมู่ที่ ๕ บ้านหนองลาดน้อย หมู่ที่ ๖ บ้านหนองลาด หมู่ที่ ๗ บ้านหนองลาดใต้ หมู่ที่ ๘ บ้านดอนสัมพันธ์ หมู่ที่ ๙ และบ้านดอนแคนใต้ หมู่ที่ ๑๐ แบ่งตามกลุ่มชาติพันธุ์ ออกได้ ๓ กลุ่ม ประกอบด้วย ๑) กลุ่มชาติพันธุ์ภูไท ประกอบด้วย บ้านดอนแคน หมู่ที่ ๔ หมู่ที่ ๑๐ บ้านสายปลาหลาย หมู่ที่ ๕ บ้านดอนสัมพันธ์ หมู่ที่ ๙ บ้านท่าม่วง หมู่ที่ ๒ และบ้านทุ่งมั่ง หมู่ที่ ๓ ๒) กลุ่มชาติพันธุ์ไทลาว ประกอบด้วย บ้านหนองลาด หมู่ที่ ๖,๗,๘ ๓) กลุ่มชาติพันธุ์ไทส่วย ประกอบด้วย บ้านนาหมาป่า หมู่ที่ ๑ และบ้านดอนแคน หมู่ที่ ๔ บางส่วน ซึ่งแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ก็ความเชื่อที่แตกต่างกัน กลุ่มชาติพันธุ์ภูไท และไทส่วย มีความเชื่อผี ผีหมอ และการปฏิบัติเกี่ยวกับความเชื่อเรื่อง ผี ผีโตผีถน มีการเลี้ยงผีการฟ้อนรำผีหมอเพื่อรักษาอาการเจ็บป่วยที่หาสาเหตุไม่ได้ ในรูปแบบหมอเหยา พิธีเหยาหรือผีหมอ ฟ้อนรำผีฟ้า เป็นพิธีกรรมการรักษาความเจ็บไข้ได้ป่วยอย่างหนึ่งของกลุ่มชาติพันธุ์และมีการสืบทอดจนกลายมาเป็นประเพณีประจำปี ในช่วงเดือน มีนาคม ถึงเดือนเมษายนหรือเดือน ๔ กำหนดจัดงานรำผีหมอ เลี้ยงผี ในคนที่รักษาอาการเจ็บป่วยด้วยพิธีเหยา จะนัดรวมกลุ่มกันเพื่อรวมกันฟ้อนรำเลี้ยงผีหมอ หรือแม่ครู จัดให้เป็นพิธีกรรมทางวัฒนธรรมประจำปีอย่างชัดเจน ไม่มีการปิดบังหรือซ่อนเร้นใดๆ ในการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ต้องมีผู้นำที่เรียกว่าเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ สำหรับผู้นำพิธีเหยานั้นเรียกว่า หมอเหยา เดิมทีเป็นการสืบทอดกันมาทางสายเลือด หมอเหยา ต้องมีปู่ย่า ตาทวด พ่อหรือแม่เป็นหมอเหยามาก่อน แต่ทุกวันนี้แม้ประเพณีเหยาจะยังคงอยู่ แต่ก็มีปรับเปลี่ยนไปมากตามสภาพสังคม เนื่องจากการแสวงหาผู้ที่สืบทอดเหยาจากสายเลือดที่เหมาะสมกลับเป็น สิ่งที่ยากยิ่งคงเหลือแต่หมอเหยาที่เป็นผู้อาวุโสของชุมชน ซึ่งพยายามจะรักษาประเพณีแต่โบราณไว้ ไม่ต่างจากพิธีกรรมอื่นๆ ที่ถูกความเปลี่ยนแปลงต่างๆ กลายกลืนไป พิธีกรรมส่วนใหญ่ของกลุ่มชาติพันธุ์มักจะมีบทเพลง ดนตรี เสียงขับลำนำ และการร่ายรำเข้ามาเกี่ยวข้องการเหยาก็เช่นกันที่ต้องอาศัยการสื่อสารด้วยเสียงเพลง การขับลำนำ และเสียงดนตรี การเหยานี้มีแคนเป็นเครื่องดนตรีสำคัญประกอบการร้องกลอนลำ ในการติดต่อสื่อสารระหว่าง หมอเหยากับผีหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ กระบวนการเหล่านี้เองที่เรียกว่า การเหยา ซึ่งมีขั้นตอนรายละเอียดมากมาย อีกทั้งการเหยายังมีหลายรูปแบบ

ด้านภาษาและวรรณกรรม

พื้นที่ตำบลหนองลาด ประกอบด้วย ๑๐ หมู่บ้าน ซึ่งแต่ละหมู่บ้านมีอัตลักษณ์ที่ต่างต่างกัน ทางด้านภาษา การกินอยู่วิถีชีวิตที่เรียบง่าย ประกอบด้วย ๔ ชนเผ่า คือ ชนเผ่าภูไท ชนเผ่าไทลาว ชนเผ่าไทลื้อ ชนเผ่าไทญ้อ โดยจำแนกชนเผ่า ตามหมู่บ้านดังนี้

๑) ชนเผ่าภูไท ประกอบด้วย บ้านดอนแคน หมู่ที่ ๔,๑๐ บ้านสายปลาหลาย หมู่ที่ ๕ และบ้านดอนสัมพันธ์ หมู่ที่ ๙

๒) ชนเผ่าไทลาว ประกอบด้วย บ้านหนองลาด หมู่ที่ ๖,๗,๘

๓) ชนเผ่าไทลื้อ ประกอบด้วย บ้านนาหมาป่า หมู่ที่ ๑

๔) ชนเผ่าไทญ้อ ประกอบด้วย บ้านท่าม่วง หมู่ที่ ๒ และบ้านทุ่งมั่ง หมู่ที่ ๓

ภาษาผู้ไท มีดังนี้

เสียงท้ายคำถาม เผอ, ผิเหลือ, ผะเหลือ = อะไร "ผะเหลอนี่หน้า" = นี่คืออะไร
"เว้าผะเหลือวะ" = พูดอะไรนะ "จักผะเหลือ" = ไม่รู้อะไร เผ่อ, ผู้เหลือ = ใคร "แม่ล่ะไปเหย้มเผ่อ" = แม่จะไปเยี่ยมใคร "ผู้เหลือล่ะไปกับซ้อยแต่" = ใครจะไปกับผมบ้าง สิเหลือ,เนอะเหอ,มองเลอ = ที่ไหน
"เพิ่น ละ ไป สิ เหลือ" = เขาจะไปไหน "เจ้าอยู่มองเลอหะ" = คุณอยู่ที่ไหนนะ มิ = ไม่
"ไปฮิมไป" = ไปหรือไม่ไป "มิได้" = ไม่ได้,ไม่มี

ภาษาไทลาว ดังนี้

ภาษาไทลาว ใช้ภาษาไทยออกสำเนียงลาว มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ตามฮีตครองฮีสาน

การเปรียบภาษา ดังนี้ เช่น เเดิน = ยาง, วิ่ง = แลน, กลัว = ยาน, ไม่ = บ่อ มะขาม = หมากขาม
บ้าน = เฮือน,สนามรอบบ้าน = เเดิน, ร้อง = ฮ้อง เป็นต้น

ภาษาไทลื้อ ดังนี้

ภาษาไทลื้อ ในพื้นที่ตำบลหนองลาด ได้สูญหายไปกับคนเผ่าคนแก่ที่เสียชีวิตหายจากคนในพื้นที่ ปัจจุบันไม่มีการใช้แล้วแต่คนในพื้นที่ยังคงสำเนียงการพูด ที่บ่งบอกการเป็นชนเผ่าไทลื้อ

ภาษาไทญ้อ ดังนี้

ภาษาญ้อ จัดอยู่ในตระกูลภาษาไท-กะได ภาษากลุ่มคำ-ไท สาขาเบ-ไท สาขาย่อยไต-แสก มีลักษณะคล้ายคลึงกับภาษาไทย ถิ่นอีสานและภาษาลาวสำเนียงหลวงพระบาง มีพยัญชนะ 19 เสียง สระเดี่ยว 18 เสียง สระประสม 3 เสียง วรรณยุกต์ 4 เสียง พยัญชนะควบกล้ำ 6 เสียง ไปกะเลอ,ไปสิเลอ,ไปเตอ = ไปไหน อะเตอ สิเลอ = อะไร อะเผอ,เผอ,ผะ,ผู้เลอ = ใคร ท่อเลอ,เท่าเลอ = เท่าไหร่ บัก,บู้ = ไม่รู้ คู่มือ = ทุกวัน
เฮ็ดสิเลอ,เฮ็ดสิเลอ = ทำอย่างไร เฮียน = บ้าน เมียเฮียน,เมื่อเฮียน = กลับบ้าน โตผุเจ้า = ตัวเราเอง
โตน่าไปกะเลอ = เธอจะไปไหน สินี้,ซินี = อย่างนี้ ซี้กะแจ้ม = จิ้งจกหัวเจอ - หัวใจ, หมากเผ็ด - พริก,
กินเข้าง่าย - กินข้าวเช้า, หัวสิเคอ - ตะไค้, ไปกะเลอ, ไปเตอ - ไปไหน

ด้านอื่น (ศาสนา,ประเพณี,ความเชื่อพิธีกรรม)

คนในพื้นที่ตำบลหนองลาดนับถือศาสนาพุทธ มีวัฒนธรรมประเพณีตามฮีตครองอีสานทั้ง ๑๒ เดือน และมีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนพิธีตามความเชื่อทางพระพุทธศาสนา และพิธีพราหมณ์ เช่น การสูตรขวัญในงานมงคลแต่งงาน มงคลสมรส พิธีขึ้นบ้านใหม่ สูตรขวัญข้าวในงานบุญประเพณีของเปลือก (บุญกองข้าว) บุญแจกข้าวอุทิศ พิธีฌาปนกิจศพ (งานชาวดำ) พิธีฌาปนกิจ คือการเผาศพเพื่อแปรสภาพร่างกายผู้ล่วงลับด้วยเพลิง จัดขึ้นหลังสวดพระอภิธรรมครบตามกำหนดหรือบรรจุศพไว้ตามเวลาอันควร โดยมีขั้นตอนหลักคือการเคลื่อนศพไปยังเมรุ พระสงฆ์สวดบังสุกุล อ่านประวัติไว้อาลัย และแขกผู้มีเกียรติวางดอกไม้จันทน์เพื่ออำลาครั้งสุดท้าย ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญในการส่งผู้ล่วงลับสู่สุคติ

พิธีพราหมณ์ คือพิธีกรรมทางศาสนาพราหมณ์-ฮินดูที่ยังปรากฏในวัฒนธรรมไทย เน้นการอัญเชิญเทพเจ้าและสิ่งศักดิ์สิทธิ์เพื่อขอพร ความเป็นสิริมงคล การบวงสรวง หรือแก้บน โดยพราหมณ์ (ผู้บริสุทธ์) เป็นผู้ประกอบพิธีตามตำรา เช่น พิธีตั้งศาลพระภูมิ, ขึ้นบ้านใหม่, บวงสรวงเปิดกิจการ

วัน/เดือน/ปี ที่จัดกิจกรรม	ชื่องานประเพณี	สถานที่จัดกิจกรรม	รายละเอียดกิจกรรม (โปรตระกูลความเป็นมา/ความสำคัญ อย่างย่อและกิจกรรม)	บุคคล/หน่วยงานที่ รับผิดชอบ (โปรตระกูลให้ชัดเจน)	โทรศัพท์
มกราคม	งานทำบุญขึ้นปีใหม่	ทั้ง ๑๐ หมู่บ้าน	ทำบุญ ตักบาตร ข้าวสาร-อาหารแห้ง ฟังพระธรรมเทศนา	คณะกรรมการหมู่บ้าน	
กุมภาพันธ์	ขึ้น ๓ ค่ำ บุญเปิดข้าว	หมู่ที่ ๑ - ๑๐	ผูกข้อต่อแขนผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน	คณะกรรมการหมู่บ้าน	
มีนาคม - เมษายน	บุญมหาชาติ	หมู่ที่ ๔,๑๐,๗,๘	ทำบุญตักบาตร ฟังธรรมเทศนา แห่งพระเวสสันดร	คณะกรรมการหมู่บ้าน	
๑๓ - ๑๕ เมษายน	บุญสงกรานต์	ทั้ง ๑๐ หมู่บ้าน	ทำบุญตักบาตร สรงน้ำพระ และรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ	คณะกรรมการหมู่บ้าน	
๑๒ เมษายน	วันผู้สูงอายุ	เทศบาลตำบลหนองลาด	ทำบุญตักบาตร สรงน้ำพระ และรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ	เทศบาลตำบลหนองลาด	๐๔๒-๗๐๔๘๑๔
เมษายน - มิถุนายน	บุญบั้งไฟ	หมู่ที่ ๖	ทำบุญตักบาตร ขบวนแห่บั้งไฟ จุดบั้งไฟ	คณะกรรมการหมู่บ้าน	
กรกฎาคม	แห่เทียนเข้าพรรษา	ทั้ง ๑๐ หมู่บ้าน	ทำบุญตักบาตร ฟังธรรมเทศนา	คณะกรรมการหมู่บ้าน	
สิงหาคม	บุญข้าวประดับดิน	ทั้ง ๑๐ หมู่บ้าน	ห่อข้าวปลากาอาหาร ๔ ห่อ เพื่อจัดวาง (หยาย)บริเวณวัด เพื่ออุทิศให้บิดามารดา ปู่ย่าตายาย ตอนใกล้รุ่ง ทำบุญ ตักบาตร ฟังธรรมเทศนา	คณะกรรมการหมู่บ้าน	
กันยายน	บุญข้าวสาก	ทั้ง ๑๐ หมู่บ้าน	ห่อข้าวปลากาอาหาร ๑๐ ห่อ เพื่อจัดวาง (หยาย)ไร่นา อุทิศให้แม่เฒ่าแม่แก่ ทำบุญตักบาตรฟังธรรมเทศนา	คณะกรรมการหมู่บ้าน	
ตุลาคม	บุญออกพรรษา หนักฐิน	ทั้ง ๑๐ หมู่บ้าน	ทำบุญตักบาตร ฟังธรรมเทศนา	คณะกรรมการหมู่บ้าน	
พฤศจิกายน	ประเพณีลอยกระทง	ทั้ง ๑๐ หมู่บ้าน	ทำบุญตักบาตร ลอยกระทง	คณะกรรมการหมู่บ้าน	
ธันวาคม	บุญประทายเป็นสิริ	ทั้ง ๑๐ หมู่บ้าน	รวมข้าวเปลือกทุกบ้านที่วัด สูตรขวัญข้าวทำบุญ ตักบาตร ฟังธรรมเทศนา	คณะกรรมการหมู่บ้าน	

แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม (สิ่งที่จะทำเพื่อให้บรรลุตามที่ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ประกอบด้วย)

ที่	ชื่อโครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ	แหล่งงบประมาณ			ผู้ประสานงาน		หมายเหตุ สาระกิจกรรม
					ชุมชน	เทศบาล/ อบต.	รัฐบาล	อื่นๆ		
๑	ด้านศาสนา ๑.๑ โครงการรับฟังพระธรรมเทศนา ทุกวันพระ ๑.๒ โครงการวันเข้าพรรษา ๑.๓ โครงการสัปดาห์ส่งเสริม พระพุทธศาสนา (เนื่องในสัปดาห์ วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา) ๑.๔ โครงการตักบาตรเทโวโลหณะ เนื่องในวันออกพรรษา ๑.๕ โครงการวันสำคัญทาง พระพุทธศาสนา ๑.๖ โครงการบุญถวายผ้าป่าสามัคคี ๑.๗ โครงการบุญถวายกฐิน ๑.๘ โครงการบุญข้าวประดับดิน เดือน ๙ ๑.๙ โครงการบุญข้าวสาก เดือน ๑๐	หมู่ที่ ๑-๑๐	ม.ค. - ธ.ค.	๕๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐.-	๕๐,๐๐๐	-	-	กอง การศึกษา	- ทำบุญ ตักบาตร ฟังเทศนาธรรมในวัน สำคัญทาง พระพุทธศาสนา

ที่	ชื่อโครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ	แหล่งงบประมาณ			ผู้ประสานงาน		หมายเหตุ สาระกิจกรรม
					ชุมชน	เทศบาล/ อบต.	รัฐบาล	อื่นๆ		
๒	ด้านศิลปะ ๒.๑ สนับสนุนชมรมดนตรีพื้นบ้าน ๒.๒ สนับสนุนชมรมรำผีหมอ (พิธี เหยา)	หมู่ที่ ๑-๑๐	ม.ค. - ธ.ค.	๒๐,๐๐๐.-	๓๐,๐๐๐.-	๒๐,๐๐๐.-			เทศบาล ตำบล หนองลาด	- กลองยาว สร้างความ บันเทิงในกิจกรรมงาน บุญต่างๆ - เป็นการรักษาอาการ เจ็บป่วย ที่หาสาเหตุไม่ พบ และรักษาทาง จิตใจ ตามความเชื่อ
๓	ด้านวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น ๓.๑. สนับสนุนงานประเพณี วัฒนธรรมต่างๆ ภายในพื้นที่ตำบล หนองลาด ๓.๒ โครงการประเพณีสงกรานต์ ๓.๓ โครงการประเพณีลอยกระทง ๓.๔ โครงการประเพณีแข่งขันเรือ ยาว ๓.๕ โครงการจัดงานประเพณีบุญ บั้งไฟ ๓.๗ โครงการประเพณีบุญมหาชาติ	หมู่ที่ ๑-๑๐	ม.ค. - ธ.ค.	๓๐๐,๐๐๐.-	๒๐๐,๐๐๐.-	๓๐๐,๐๐๐.-			กอง การศึกษา	- ประเพณีตาม ฮีตครองอีสาน ทั้ง ๑๒ เดือน

ที่	ชื่อโครงการ/กิจกรรม	เป้าหมาย	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ	แหล่งงบประมาณ				ผู้ประสานงาน	หมายเหตุ สาระ กิจกรรม
					ชุมชน	เทศบาล/อบต.	รัฐบาล	อื่นๆ		
๔	ด้านการท่องเที่ยว ๔.๑ แหล่งเรียนรู้เชิงภูมิปัญญา ๔.๒ แหล่งเรียนรู้เชิงธรรมชาติ ๔.๓ แหล่งเรียนรู้วัฒนธรรม ประเพณี	หมู่บ้านที่ ๑-๑๐	ม.ค. - ธ.ค.	๑๐,๐๐๐.-		๑๐,๐๐๐.-			กองการศึกษา	